

PHÒNG GD&ĐT HUYỆN YÊN LẠC

ĐỀ KSCL HỌC SINH GIỎI LẦN 2

NĂM HỌC: 2018 – 2019

MÔN: NGỮ VĂN 9

Câu 1 (3 điểm)

Bài hát “ *Một đời người, một rừng cây*” của nhạc sĩ Trần Long Ẩn có đoạn:

“...Ai cũng một thời trẻ trai,

Cũng từng nghĩ về đời mình

Phải đâu may nhờ rủi chịu?

Phải đâu trong đục cũng đành?

Phải không em? Phải không anh...?”

Suy nghĩ của em về lời hát trên.

Câu 2 (7 điểm)

Trên đỉnh núi Yên Sơn cao 2600 mét, có một anh cán bộ khí tượng kiêm vật lý địa cầu sống một mình, bốn bề chỉ có cây cỏ mây mù lạnh lẽo và một số máy móc khoa học. Nhưng khi gặp ông họa sĩ già anh vẫn khẳng định: “*Cháu sống thật hạnh phúc*”.

(*Lặng lẽ Sa Pa* - Nguyễn Thành Long)

Ngoài biển khơi xa, trong đêm tối, có những con người vẫn háo hức ra khơi trong tiếng hát. Họ đã “*Ra đậu dạm xa dò bụng biển/ Dàn đan thế trận lưới vây giăng*”.

(*Đoàn thuyền đánh cá* - Huy Cận)

Núi cao biển xa, chân trời góc bể nhưng những người lao động ấy vẫn nhiệt tình, âm thầm mang sức lao động của mình cống hiến cho Tổ quốc.

Dựa vào hai tác phẩm *Lặng lẽ Sa Pa* của Nguyễn Thành Long và *Đoàn thuyền đánh cá* của Huy Cận, hãy làm sáng tỏ vẻ đẹp của người lao động mới.

PHÒNG GD&ĐT HUYỆN YÊN LẠC

ĐÁP ÁN ĐỀ KSCL HỌC SINH GIỎI LẦN 2

NĂM HỌC: 2018 – 2019

MÔN: NGỮ VĂN 9

Câu 1 (3điểm)

Yêu cầu

- Học sinh biết viết bài văn nghị luận xã hội : Bố cục và hệ thống ý sáng rõ.
- Biết vận dụng phối hợp nhiều thao tác nghị luận. Hành văn trôi chảy. Lập luận chặt chẽ. Dẫn chứng chọn lọc, thuyết phục.
- Không mắc các lỗi diễn đạt, dùng từ, ngữ pháp, chính tả.

Học sinh có thể trình bày nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các ý cơ bản sau:

Mở bài:

- Dẫn dắt và giới thiệu vấn đề nghị luận.
- Trích đoạn bài hát.

Thân bài

1. Giải thích (0,5 điểm)

- Thời trẻ trai: Chỉ giai đoạn tuổi thanh niên, trẻ trung, mạnh mẽ, sôi nổi nhất của con người.
- May nhờ rủi chịu: Thái độ sống thụ động, buông xuôi, phó mặc cho số phận, tin vào sự may rủi trong cuộc đời.
- Trong đục cũng đành: Sống cam chịu, an phận, lẩn tránh

=> Lời bài hát là lời nhắn nhủ tha thiết về một quan niệm sống tích cực: Cần chủ động, tích cực để tạo dựng cuộc sống, sẵn sàng đương đầu, vượt lên mọi thử thách, không thụ động buông xuôi, không an phận, cam chịu.

2. Bàn luận (1,5 điểm)

Lời bài hát là thông điệp về quan niệm sống đúng đắn, tích cực của tuổi trẻ.

- Tuổi thanh niên là giai đoạn đẹp nhất của cuộc đời và cũng là giai đoạn học tập, làm việc hiệu quả nhất có ý nghĩa quyết định tương lai, cuộc sống mỗi người. Bởi vậy, mỗi người cần ý thức

được vị trí, ý nghĩa của giai đoạn này trong cuộc đời từ đó tạo dựng cho mình lối sống đẹp, sống có ích cho gia đình và xã hội.

- Biết chủ động tạo dựng cuộc sống, chúng ta sẽ luôn thành công, đóng góp công sức của mình cho gia đình, cho xã hội, góp phần làm cho cuộc sống có ý nghĩa.

(Dẫn chứng minh họa trong thực tế và trong văn học)

- Ngược lại, nếu sống thụ động, chấp nhận số phận hoặc sống nhờ may rủi của số phận... bản thân mỗi người sẽ không khẳng định được vị trí của mình, không thành công thậm chí bị xã hội lên án. Những năm tháng tuổi trẻ chỉ là những năm tháng sống hoài sống phí. Hơn thế lối sống an phận còn ảnh hưởng lớn đến nhân cách.

(Dẫn chứng minh họa)

3. Mở rộng (0,5 điểm)

Cần phê phán những người không biết quý trọng tuổi trẻ, không xây dựng cho mình lí tưởng sống đúng đắn, những kẻ sống thụ động, an phận, thiếu ý chí nghị lực.

4. Bài học nhận thức và hành động (0,5 điểm)

- Mỗi người, đặc biệt là tầng lớp thanh niên cần nhận thấy được giá trị, ý nghĩa của những năm tháng tuổi trẻ trong cuộc đời để có thể sống có ích.
- Biết xây dựng cho mình lí tưởng sống cao đẹp: Sống chủ động, sống để cống hiến.
- Không chấp nhận lối sống thụ động, an phận...
- Biết học tập để trau dồi tri thức, rèn luyện phẩm chất tốt đẹp để trở thành người có văn hóa, có ý nghĩa đối với gia đình và xã hội

Kết bài

- Khẳng định lại vấn đề
- Bày tỏ ý kiến

Câu 2 (7 điểm)

Yêu cầu

- Học sinh biết viết bài văn nghị luận văn học : Biết phân tích dẫn chứng để làm sáng tỏ vấn đề. Bố cục và hệ thống ý sáng rõ. Biết vận dụng phối hợp nhiều thao tác nghị luận. Hành văn trôi

chảy. Lập luận chặt chẽ. Dẫn chứng chọn lọc, thuyết phục. Không mắc các lỗi diễn đạt, dùng từ, ngữ pháp, chính tả.

Học sinh có thể trình bày nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các ý cơ bản sau:

Mở bài

- Dẫn dắt vấn đề (Giới thiệu về đề tài người lao động mới trong văn học hiện đại VN hoặc giới thiệu tác giả, tác phẩm...)
- Nêu vấn đề nghị luận.

Thân bài

1. Khái quát về hoàn cảnh lịch sử và hoàn cảnh ra đời hai tác phẩm. (0,5 điểm)

- Sau chiến thắng chống thực dân Pháp, miền Bắc nước ta bắt tay ngay vào công cuộc xây dựng CNXH. Một không khí phấn khởi, hăng say lao động kiến thiết đất nước dấy lên khắp mọi nơi.
- "*Đoàn thuyền đánh cá*" - Huy Cận (1958), "*Lặng lẽ Sa Pa*" - Nguyễn Thành Long (1970) đều là kết quả của những chuyến đi thực tế mà các tác giả sống trực tiếp cùng với những con người lao động. Hình tượng người lao động đã được khắc họa rõ nét trong hai tác phẩm. Họ thuộc đủ mọi lớp người, mọi lứa tuổi, với những nghề nghiệp khác nhau, làm việc ở những vùng khác nhau nhưng đều có mục tiêu chung là lao động để kiến thiết đất nước.
- "*Đoàn thuyền đánh cá*" của Huy Cận đã xây dựng được hình ảnh những con người lao động đó là những ngư dân miền biển trong công cuộc xây dựng đất nước.
- "*Lặng lẽ Sa Pa*" - Nguyễn Thành Long đã xây dựng được hình ảnh những con người con người lao động khoa học đang miệt mài âm thầm cống hiến cho sự nghiệp xây dựng đất nước.

=> Cho dù họ làm công việc gì, ở hoàn cảnh nào thì ở họ vẫn toát lên những phẩm chất cao đẹp của con người lao động mới.

2. Chứng minh

a. Luận điểm 1: Công việc, điều kiện làm việc của họ đầy gian khó, thử thách

- Người ngư dân trong bài thơ "*Đoàn thuyền đánh cá*" ra khơi khi thiên nhiên, vũ trụ vào trạng thái nghỉ ngơi. Họ ra khơi khi "Mặt trời xuống biển" và trở về khi "Mặt trời đội biển nhô màu mới" kết thúc một hành trình chuyến ra khơi đánh cá. Đánh cá trên biển đêm là một công việc rất vất vả và nguy hiểm.

- Trong "*Lặng lẽ Sa Pa*": Anh thanh niên làm công tác khí tượng trên đỉnh Yên Sơn cao 2600 mét. Anh sống một mình, xung quanh anh chỉ có cây cỏ, mây mù lạnh lẽo và một số máy móc khoa học. Cái gian khổ nhất với anh là sự cô độc. Công việc của anh là "đo gió, đo mưa.... dự báo thời tiết hàng ngày phục vụ sản xuất, phục vụ chiến đấu. Công việc ấy đòi hỏi phải tỉ mỉ, chính xác và tinh thần trách nhiệm cao. Mỗi ngày anh đo và báo số liệu về trạm bốn lần. Nửa đêm, đúng giờ "ốp" dù mưa tuyết, gió rét thế nào thì vẫn phải trở dậy làm việc.

b. Luận điểm 2: *Trong điều kiện khắc nghiệt như vậy nhưng những người lao động ấy vẫn nhiệt tình, hăng say, mang hết sức lực của mình để cống hiến cho Tổ quốc.*

- Những người ngư dân trong "Đoàn thuyền đánh cá" là những con người lao động tập thể. Họ làm việc trong niềm vui, niềm hăng say háo hức của con người lao động làm chủ đất nước, làm chủ cuộc đời nên dù điều kiện làm việc khắc nghiệt cũng không làm họ thấy vất vả, khó nhọc.
 - Họ ra khơi trong câu hát
 - Đánh cá trên biển trong niềm vui câu hát "Ta hát bài ca gọi cá vào" và làm việc nhiệt tình, hăng say "Ta kéo xoăn tay chùm cá nặng".
 - Họ trở về trong câu hát căng buồm.
- Anh thanh niên trong "*Lặng lẽ Sa Pa*" cho dù điều kiện sống và công việc đặc biệt như vậy nhưng đó là công việc do anh lựa chọn nên anh có những suy nghĩ đúng đắn, sâu sắc về công việc. Anh hiểu việc mình làm có ý nghĩa quan trọng "phục vụ sản xuất...". Bởi vậy, công việc tuy lặp lại đơn điệu song anh vẫn rất nhiệt tình, say mê, gắn bó đầy trách nhiệm với nó (Lời tâm sự của anh về giờ "ốp")

c. Luận điểm 3: *Đó còn là những con người sống có lí tưởng và tràn đầy lạc quan. Họ thực sự tìm thấy niềm hạnh phúc trong công việc lao động đầy gian khổ.*(2đ)

- Đánh cá trong đêm đầy vất vả, nguy hiểm, người ngư dân đã thu về thành quả thật tốt đẹp. Họ ra đi, làm việc và trở về đều trong câu hát. Hình ảnh thơ cuối bài rạng rỡ niềm vui, tin tưởng, hi vọng của người lao động. Họ vui say lao động vì một ngày mai "huy hoàng".
- Lí tưởng sống của anh thanh niên là vì nhân dân, vì đất nước. Chính từ suy nghĩ: "mình sinh ra.... vì ai mà làm việc?" mà anh đã vượt lên nỗi "thèm người" để gắn bó với đỉnh Yên Sơn trong công việc thầm lặng. Anh thấy công việc có ý nghĩa với cuộc sống nên "Nếu cất nó đi cháu buồn chết mất". Anh thấy hạnh phúc khi công việc của anh có ích cho mọi người, cho đất nước (anh phát hiện đám mây khô nhờ đó không quân của ta bắn rơi nhiều máy bay Mỹ trên bầu trời Hàm Rồng).

- Ngoài thời gian làm việc anh còn dành thời gian đọc sách để bổ sung kiến thức rồi trồng hoa, nuôi gà...để làm đẹp, làm phong phú hơn cho cuộc sống của mình.
- Trong cái lặng im của Sa Pa ấy, không phải chỉ có anh thanh niên mà còn có cả thế giới những người như anh "làm việc và lo nghĩ cho đất nước" qua lời anh kể như: ông kĩ sư vườn rau, đồng chí cán bộ nghiên cứu lập bản đồ sét... Họ thực sự tìm thấy niềm hạnh phúc trong lao động cống hiến.

3. Đánh giá

- Bằng tấm lòng, tài năng của mình, Huy Cận và Nguyễn Thành Long đã khắc họa hình ảnh những con người lao động trong hai tác phẩm với những nét tiêu biểu của người lao động mới.
- Người lao động vô danh trong hai tác phẩm đủ mọi thành phần, lứa tuổi, nghề nghiệp, dù ở núi cao hay biển xa đều là những người nhiệt tình, say mê công việc, sống có lí tưởng.
- Họ là điển hình cao đẹp của con người lao động mới, con người trưởng thành trong công cuộc xây dựng CNXH ở miền Bắc.

Kết bài

Khẳng định thành công của các tác giả trong việc khắc họa hình ảnh người lao động và nêu cảm nghĩ hoặc liên hệ mở rộng.

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường **PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An** và các trường Chuyên khác cùng **TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn**.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: **TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn** cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.

